Wojewoda
Warmińsko-Mazurski

Radosław Król

Wydział Kontroli

WK-III.431.2.8.2026

Olsztyn, 16 października 2026 r.

Szanowna Pani
Anna Kosińska
Kierownik GOPS
ul. Świętajno 104
19-411 Świętajno

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 158) zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej" przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

Kontrolę przeprowadzono w **Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Świętajnie** ul. Świętajno 104, 19-411 Świętajno (REGON: 511440278; NIP: 847-14-63-637).

W okresie objętym kontrolą wykonywanie zadań w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Świętajnie nadzorowała Pani Wiesława Derlaga. Od dnia 1.09.2026 r. Kierownikiem GOPS jest Pani Anna Kosińska.

(dowód: akta kontroli: 11.3, 12.1-12.4, 12.14-12.15)

Kontrolę przeprowadził kontroler:

- **Paulina Sigiel** – st. inspektor wojewódzki w Wydziale Kontroli Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Kontroli Świadczeń w Delegaturze Urzędu w Ełku;

- legitymacja służbowa nr 1/2025 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko - Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
- imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia 19.08.2026 roku nr WK-I.0030.762.2026 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w GOPS w Świętajnie;
- imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia

18.09.2026 roku nr WK-I.0030.888.2026 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w GOPS w Świętajnie.

(dowód: akta kontroli: 4, 8)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 7 września 2026 roku do 25 września 2026 roku. Odnotowana została pod pozycją 24 w książce kontroli prowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Świętajnie.

(dowód: akta kontroli: 12.5)

Kontrola odbyła się w trybie hybrydowym, tj. część czynności kontrolnych prowadzona była w sposób bezpośredni, czyli w siedzibie jednostki kontrolowanej, a pozostałe czynności w Delegaturze Urzędu w Ełku, z wykorzystaniem narzędzi informatycznych do zgromadzenia materiału dowodowego, w celu ustalenia stanu faktycznego, a następnie dokonania oceny działalności jednostki kontrolowanej, a także sformułowanie ewentualnych zaleceń pokontrolnych. Rozpoczęcie kontroli nastąpiło w pierwszym dniu kontroli, w trakcie którego okazano upoważnienie do kontroli oraz legitymację służbową kontrolera. Poinformowano o zasadach kontroli w trybie hybrydowym, wymaganych dokumentach do kontroli oraz formach i terminie ich przekazania. Kontrola zakończona została spotkaniem z Kierownikiem, w czasie której kontroler przekazał wstępne wnioski z przeprowadzonej kontroli oraz poinformował o przewidywanych terminach przekazania projektu wystąpienia pokontrolnego.

Akta przeprowadzonej kontroli dostępne są w systemie EZD pod nr sprawy WK-III.431.2.8.2026.

Zakres kontroli:

- **przedmiot kontroli**

przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,

- **okres objęty kontrolą**

kontrolą objęto okres świadczeniowy 2024/2025 (od 1 października 2024 roku do 30 września 2025 roku).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1 i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2026 r. poz. 158) oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2025 r. poz. 428) w związku z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2026 r. poz. 79), zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świętajnie w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie.**

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie dokumentów otrzymanych w toku kontroli oraz danych wykazywanych przez jednostkę w sprawozdaniach rzeczowo-finansowych z zakresu funduszu alimentacyjnego za kwartał IV 2024 roku oraz kwartał I, II i III 2025 roku - przekazywanych za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej, dokonano następujących ustaleń:

1. W jednostce kontrolowanej, w okresie świadczeniowym 2024/2025 (od 1 października 2024 roku do 30 września 2025 roku) na świadczenia wypłacane z funduszu alimentacyjnego finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa - w rozdziale 85502 - wydatkowano kwotę **198.786,83 zł (403 świadczenia).**

2. Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego - w okresie świadczeniowym 2024/2025 (od 1 października 2024 roku do 30 września 2025 roku) wyniosły **83.193,00 zł**.

3. Łączne zadłużenie dłużników alimentacyjnych, wobec Skarbu Państwa, powstałe z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego – narastająco do dnia 30 września 2025 roku – wyniosło **3.362.040,00 zł.**

4. Zgodnie z art. 27 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – 40% kwoty odzyskanej z tytułu należności od dłużnika alimentacyjnego stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela uzyskany z realizacji zadań w rozdziale 85502 – w gminie kontrolowanej, stanowił:

- **3.584,00 zł** - w IV kwartale 2024 r.,
- **6.759,00 zł** - w okresie I, II i III kwartału 2025 r.

5. Z rozdziału 85502 finansowane są zadania wynikające z: ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów; ustawy o świadczeniach rodzinnych; ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz opłacane są składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby otrzymujące świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek dla opiekuna bądź zasiłek dla opiekunów.

Organ właściwy - tj. Wójt Gminy Świętajno - na realizację zadań zleconych w rozdziale 85502 ze środków własnych w: IV kwartale 2024 roku przeznaczył kwotę **11.573,00 zł** oraz w okresie od I-III kwartał 2025r. przeznaczył kwotę **31.687,00 zł**

(dowód: akta kontroli: 10.2-10.3, 11.4)

I. <u>Organizacyjne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą</u>

Gmina Świętajno liczy ok. 3.536 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów jest Wójt Gminy Świętajno. Zadania z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów realizował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świętajnie.

Czynności kontrolne wykazały, że powyższe zadania realizowane były zgodnie z art. 8a, 8b i 8c oraz zgodnie z art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W jednostce kontrolowanej decyzje z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wydawane były na podstawie upoważnień udzielonych przez organ właściwy tj. przez Wójta Gminy Świętajno. Ustalono, że zadania objęte kontrolą wykonywano na podstawie obowiązujących przepisów prawnych.

Na dzień rozpoczęcia kontroli GOPS w Świętajnie wykonywał swoją działalność na podstawie Uchwały Nr XXIII/190/26 Rady Gminy Świętajno z dnia 18 czerwca 2026 roku w sprawie uchwalenia Statutu Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Świętajnie. Obowiązujący w dniu rozpoczęcia kontroli Statut jednostki kontrolowanej stanowił m.in. w § 3 „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świętajnie (…) działa w szczególności na podstawie: (…) 13) ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli: 10.1, 10.12, 12.6-12.9)

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świętajnie na dzień rozpoczęcia kontroli określał Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świętajnie wprowadzony Zarządzeniem Nr 11.2025 Kierownika GOPS w Świętajnie z dnia 10.12.2025 r. Po dokonanej analizie dokumentów kontroler stwierdził, że obowiązujący regulamin organizacyjny był aktualny w zakresie objętym kontrolą.

(dowód: akta kontroli: 9, 10.11)

II. Kadra realizująca zadania objęte kontrolą

W trakcie prowadzonych działań kontrolnych ustalono, że GOPS w Świętajnie był organizacyjnie przygotowany do wykonywania zadań objętych kontrolą. Działania kontrolne wykazały, że w okresie objętym kontrolą zadania z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów realizowane były przez jednego pracownika – referenta. Pracownik podlegał bezpośrednio pod Kierownika GOPS.

W dniu rozpoczęcia kontroli oraz w okresie objętym kontrolą pracownik zajmujący się m.in. realizacją kontrolowanych zadań posiadał aktualny zakres czynności oraz upoważnienia niezbędne do prowadzenia kontrolowanych zadań. Zadania te wykonywano na podstawie aktualnych przepisów prawnych w zakresie pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Z przedłożonej dokumentacji wynika, że zarówno w okresie objętym kontrolą jak i w dniu rozpoczęcia kontroli Kierownik GOPS realizował zadania wynikające z posiadanych upoważnień oraz z zakresu czynności. Zarówno poprzedni jak i obecny Kierownik posiadali niezbędne upoważnienia Wójta Gminy Świętajno do prowadzenia postępowań z zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego jak i podpisywania w tych sprawach decyzji.

W okresie objętym kontrolą, pracownik realizujący kontrolowane zadania uczestniczył w szkoleniach mających wpływ na podwyższenie stanu wiedzy oraz umiejętności

niezbędnych do wykonywania powierzonych zadań. Udział w szkoleniu potwierdzały przedstawione certyfikaty oraz pisemna informacja Kierownika poświadczająca uczestnictwo pracownika w szkoleniach.

(dowód: akta kontroli: 10.9-10.10,11.2, 12.1-12.2, 12.12-12.13)

III. Techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

GOPS Świętajno ma swoją siedzibę pod adresem ul. Świętajno 104, 19-411 Świętajno w wolnostojącym jednopiętrowym budynku. W tym samym budynku mieści się Urząd Gminy Świętajno, poradnia lekarza rodzinnego, gabinet stomatologiczny i apteka. GOPS mieści się na parterze oraz pierwszym piętrze budynku. Kontrolowane zadania realizowane są na piętrze. W budynku zamontowano podjazdy. Pracownik realizujący kontrolowane działania zajmuje pomieszczenie o powierzchni ok 16 m^2, stanowisko pracy wyposażone jest w niezbędny sprzęt i urządzenia biurowe. Przy biurku pracownika umieszczono krzesło dla zgłaszających się interesantów. W budynku znajdują się kąciki dla interesantów umożliwiające wypełnienie druków.

(dowód: akta kontroli: 10.1)

Z pisemnej informacji Kierownika wynika, że przeprowadzanie wywiadów alimentacyjnych i przyjmowanie oświadczeń majątkowych od dłużników alimentacyjnych odbywa się w pokoju zajmowanym przez pracownika realizującego kontrolowane zadania. Zapewniona jest ochrona danych osobowych i zachowanie poufności podczas przeprowadzania wywiadów alimentacyjnych i przyjmowania od dłużników oświadczeń majątkowych.

Korespondencja wpływająca do GOPS, jest dekretowana przez Kierownika. Pisma dotyczące spraw funduszu alimentacyjnego oraz dłużników alimentacyjnych rejestrowane są w dzienniku korespondencji na stanowisku pracownika realizującego zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Na korespondencji i wnioskach umieszcza się pieczęć z datą wpływu do jednostki, a następnie nadaje się jej numer zgodny z kolejnością w dzienniku. Wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego przyjmowane są bezpośrednio na stanowisku pracy.

Dokumentacja dotycząca spraw funduszu alimentacyjnego oraz dłużników alimentacyjnych gromadzona jest w teczkach zbiorczych opisanych imieniem i nazwiskiem oraz numerem zgodnym z jednolitym rzeczowym wykazem akt Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świętajnie. Teczki zbiorcze wpięte są w segregatory i przechowywane w szafach biurowych zamykanych na klucz zgodnie z nadawaną im numeracją.

W przypadku akt dłużników alimentacyjnych nie stosuje się podziału ze względu na organ właściwy. Wszystkie teczki zbiorcze są wpięte w segregatory i przechowywane zgodnie z numeracją w szafkach biurowych zamykanych na klucz. Szafy te znajdują się w pomieszczeniu zajmowanym przez pracownika prowadzącego sprawy z tego zakresu.

(dowód: akta kontroli: 10.6, 10.8)

Kontrolerowi okazano umowę licencyjną na oprogramowanie do obsługi świadczeń z funduszu alimentacyjnego zawartą z Sygnity S.A. z siedzibą w Warszawie. Ustalono, że pracownik merytoryczny w GOPS w Świętajnie posługiwał się aktualną wersją oprogramowania, zgodną z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

(dowód: akta kontroli: 11.5, 11.6, 12.12, 12.11)

Zgodnie z art. 8a, art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz z art. 12a ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, od dnia 1 lipca 2015 roku organ właściwy wierzyciela zobowiązany jest do przekazywania do wszystkich biur informacji gospodarczych informacji o wysokości zadłużenia dłużników alimentacyjnych.

W jednostce kontrolowanej powyższe informacje przekazywano do następujących biur:

1. Biuro Informacji Gospodarczej Info Monitor (od 2.09.2015 r.)
2. Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A. (od 2.09.2015 r.)
3. ERIF Biuro informacji Gospodarczej (od 28.08.2015 r.)
4. Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej (od 19.11.2008 r.)

Z informacji uzyskanej od Kierownika wynika, że do Biur Informacji Gospodarczych skierowano zaległości 27 dłużników alimentacyjnych.

(dowód: akta kontroli: 10.4)

IV. Skargi z zakresu spraw objętych kontrolą

Z informacji sporządzonej przez Kierownika wynika, że w okresie objętym kontrolą, GOPS w Świętajnie nie rozpatrywał żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli: 10.7)

V. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych oraz podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świętajnie prowadził **28 postępowań** administracyjnych w sprawach związanych z ustaleniem prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (27 decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, 1 decyzja odmawiająca prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego).

W okresie objętym kontrolą w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Świętajnie prowadzono **5 postępowań w sprawie uznania** dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (wydano 5 decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych). Nie prowadzono **postępowań w sprawie ustalenia nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.** Nie prowadzono **postępowań** w trybie art. 30 ust. 2 ustawy w sprawie umorzenia dłużnikowi należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego łącznie z odsetkami w całości lub części. Nie prowadzono postępowań w sprawie odroczenia terminu spłaty/ rozłożenia na raty kwoty zwrotu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego lub nienależnie pobranych świadczeń. Nie prowadzono postępowania w sprawie o umorzenie nienależnie pobranych świadczeń.

Ustalono również, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świętajnie podejmował działania wobec **36** dłużników alimentacyjnych, tj.:

- **16** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był Wójt Gminy Świętajno,
- **19** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/ prezydent innej gminy,
- **1** dłużnik, dla którego nie dało się ustalić organu właściwego.

(dowód: akta kontroli: 10.13, 11.1, 11.7-11.12)

Założono, że losowy dobór próby badawczej dokonany zostanie w oparciu o profesjonalny osąd kontrolera spośród wszystkich postępowań administracyjnych w zakresie ustalania uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i uznania dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych oraz ze wszystkich spraw z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świętajnie w okresie objętym kontrolą.

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań.

VI. Kontroli i analizie poddano:

1. **<u>Sprawy z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych</u>**

Łącznie kontroli i analizie poddano **10 spraw** z zakresu realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w których prowadzono **10** postępowań administracyjnych, zakończonych wydaniem decyzji w tym:

–**7** postępowań administracyjnych zakończonych wydaniem decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,

–**1** postępowanie administracyjne dotyczące odmowy prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,

– **2** postępowania w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz w zakresie dalszego podejmowania wobec niego działań

(dowód: akta kontroli: 11.13, 12-21)

2. **<u>Sprawy z zakresu działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych</u>**

Łącznie kontroli i analizie poddano **10 spraw** z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych określonych ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – dotyczących 10 dłużników alimentacyjnych, w tym wobec:

- **5 dłużników**, dla których organem właściwym był Wójt Gminy Świętajno,
- **5 dłużników**, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy.

Akta spraw z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych, jak i podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań i działań.

(dowód: akta kontroli: 11.13, 22-24)

VII. Ustalone nieprawidłowości i uchybienia:

W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W związku z tym, iż nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości i uchybień w kontrolowanym zakresie odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Wojewoda Warmińsko-Mazurski
Radosław Król

Do wiadomości:

1. Janusz Zakrzewski – Wójt Gminy Świętajno.